

Podnikanie trénerov a inštruktorov športu (športových odborníkov) od 1. januára 2017

Petra Satinová | 28.02.2017

Živíte sa ako osobný tréner či inštruktor skupinových cvičení? Za posledný rok nastali v zákone o športe viaceré významné zmeny. Ako ovplyvnili a do budúcnosti ovplyvnia podnikanie trénerov a inštruktorov skupinových cvičení (športových odborníkov)?

Od 1. januára 2016 nadobudol účinnosť nový zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o športe“), ktorý zaviedol úplne nové pravidlá v existencii a práci trénerov či inštruktorov skupinových, pričom od 1. januára 2017 pribudli ďalšie zmeny schválené novelou koncom roka 2016. Mnoho trénerov či inštruktorov skupinových cvičení dodnes zmenám nerozumie, resp. s nimi nie je v súlade, dokonca mnohí netušia, že po novom sa ich podnikateľská činnosť radí pod obsah činnosti vykonávanej tzv. športovým odborníkom.

Športoví odborníci (tréneri či športoví inštruktori) už živnostenské oprávnenie nepotrebujú

Pôvodne, t. j. **do 31. decembra 2015** bol tréner či inštruktor skupinových cvičení živnostníkom, t. j. vykonával svoju podnikateľskú činnosť na základe zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“), konkrétne ako **viazanú živnosť** (bod 30. Prílohy č. 2 k živnostenskému zákonu – „Výkon špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry okrem horskej vodcovskej činnosti“). Za preukaz spôsobilosti na získanie oprávnenia na prevádzkovanie tejto viazanej živnosti bol ustanovený doklad o získanej odbornej spôsobilosti. Tréner bol povinný pri ohlásení viazanej živnosti živnostenskému úradu preukázať získanie odbornej spôsobilosti buď vzdelávaním v akreditovanom vzdelávacom zariadení, alebo vyštudovaním príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole.

Živnostenské oprávnenia vydané športovým odborníkom pred 1.1.2016 budú platiť najviac 5 rokov

Od 1. januára 2016 však **činnosť športového odborníka už výslovne nie je živnosťou** (§ 3 ods. 1 písm. e) živnostenského zákona). Podľa prechodných ustanovení (§ 80ab ods. 2 živnostenského zákona) k úpravám účinným od 1. januára 2016 však živnostenské oprávnenia na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry získané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2015 zostávajú zachované do uplynutia platnosti dokladu o získanej odbornej spôsobilosti. T. j. najdlhšie na dobu do 31. decembra 2021, nakoľko platnosť každého osvedčenia je najdlhšie 5 rokov, bez ohľadu na to, či to v osvedčení uvedené je, alebo nie je (§ 12 ods. 5 pôvodného zákona č. 288/1997 Z. z o telesnej kultúre).

Oprávnenie podnikat' vzniká až zápisom do registra športových odborníkov a oznámením ministerstvu

Od 1. januára 2016 vzniká oprávnenie vykonávať činnosť športového odborníka až momentom zápisu športového odborníka do registra fyzických osôb v športe v rámci Slovenského športového portálu (<https://sport.iedu.sk>). Do tohto registra sa zapisujú dve skupiny osôb:

- Tréneri či inštruktori skupinových športov, ktorí začali svoju činnosť vykonávať po 1. januári 2016, a teda sú povinní zapísať sa do registra fyzických osôb. Až týmto momentom sú oprávnení vykonávať povolanie trénera.
- Tréneri či inštruktori skupinových športov, ktorí prevádzkovali viazanú živnosť do 31.12.2015 a zároveň získali odbornú spôsobilosť vyštudovaním príslušného odboru na strednej, resp. vysokej škole a na základe takto preukázaného vzdelania prevádzkovali viazanú živnosť. Živnosti tejto skupiny trénerov zanikli k 31. decembru 2015 a sú povinní sa registrovať, ak od akéhokoľvek dátumu počnúc 1. januárom 2016 chcú vykonávať činnosť trénera.

Výnimkou je skupina živnostníkov, ktorí vykonávali činnosť trénerov či inštruktorov skupinových športov na základe absolvovania vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení. Pre túto skupinu športových odborníkov platí prechodné obdobie a ich živnosť zaniká až zánikom platnosti dokladu o odbornej spôsobilosti, ak budú chcieť vo svojej činnosti pokračovať. Ak ste teda vykonávali činnosť športového odborníka aj pred rokom 2016, rozhodujúce je, na základe akého dokladu ste preukazovali svoju odbornú spôsobilosť.

Športových odborníkov (trénerov či inštruktorov) eviduje Slovenský športový portál

Slovenský športový portál vytvára akýsi "živnostenský" register osôb vykonávajúcich zárobkovú činnosť v športe, na základe týchto údajov má byť po uplynutí prechodných období známe, koľko osôb je ekonomicky aktívnych v športe. O zápis do registra je potrebné **požiadať Ministerstvo školstva**, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“), a to **vyplnením žiadosti a predložením ďalších dokladov** (osvedčenie o odbornej spôsobilosti – napr. scan diplomu, čestné prehlásenie o bezúhonnosti).

Zápis do registra fyzických osôb v športe neoprávňuje športového odborníka vykonávať svoju činnosť ako podnikanie.

Od 1. januára 2017 je právna úprava doplnená a treba rozlišovať medzi:

1. oprávnením na výkon činnosti športového odborníka,
2. oprávnením na podnikanie športového odborníka.

Zápisom do registra športových odborníkov tréner získava **iba oprávnenie vykonávať činnosť športového odborníka v pracovnoprávnom vzťahu** (alebo v obdobnom pracovnom vzťahu), či ako dobrovoľník a bez zmluvy. Na oprávnenie podnikáť je potrebná navyše žiadosť o zápis oprávnenia na podnikanie na ministerstvo – tzv. oznámenie údajov podľa § 106b zákona o športe (§ 6 ods. 4 zákona o športe). Žiadosť o zápis oprávnenia na podnikanie možno podať aj prostredníctvom okresného úradu, ktorý plní úlohy jednotného kontaktného miesta.

Aj na web stránke má ministerstvo zverejnené upozornenie, že len samotný zápis do registra fyzických osôb v športe neoprávňuje športového odborníka vykonávať svoju činnosť ako podnikanie. Ak chce športový odborník podnikáť, musí ministerstvu **oznámiť údaje podľa § 106b zákona o športe elektronicky ako aj písomne.**

Áké prílohy sú potrebné k zápisu oprávnenia na podnikanie pre trénerov a inštruktorov

Prílohou písomnej žiadosti je **Potvrdenie o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb v športe**, ktoré bolo do zákona o športe doplnené s

účinnosťou od 1. januára 2017 s tým, že ho vydá športovému odborníkovi príslušná športová organizácia alebo ministerstvo školstva. Prax je taká, že ak trénera či inštruktora do registra zapísala športová organizácia, tak mu táto organizácia na stanovenom tlačive vystaví Potvrdenie o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb. Ak sa tréner či inštruktor registroval sám na ministerstve, tak dostal v okamihu zápisu automatický e-mail o tom, že bol zapísaný a tento e-mail plní funkciu potrebného Potvrdenia o zápise športového odborníka do registra fyzických osôb.

Praktické príklady k tejto povinnosti nájdete v článku [Športoví odborníci majú na novú povinnosť čas len do 28. februára 2017](#)

Preukazovanie odbornej spôsobilosti trénerov a inštruktorov skupinových športov

Tréneri a skupinoví inštruktori by si mali skontrolovať, dokedy im platí ich doklad o odbornej spôsobilosti, nakoľko po vypršaní platnosti budú musieť spĺňať **nové kritériá odbornosti**, ak sa povolaniu športového odborníka chcú venovať i naďalej. Do konca roka 2015 sa za získanie odbornej spôsobilosti na základe vyhlášky o vzdelávaní v športe považovalo buď úspešné absolvovanie vzdelávania v akreditovanom vzdelávacom zariadení, alebo vyštudovanie príslušného odboru na stredne, resp. vysokej škole, s tým, že ho vykonávali vzdelávacie zariadenia, ktoré mali na túto činnosť vydané potvrdenie o akreditácii ministerstvom alebo vysoké školy. Napr. základný kvalifikačný stupeň trénera bolo možné získať:

1. **absolvovaním vzdelávacieho programu akreditovaných vzdelávacích zariadení,**
2. u aktívneho športovca dosiahnutím výkonnostnej úrovne určenej národným športovým zväzom a absolvovaním záverečných skúšok akreditovaného programu,
3. u absolventa strednej športovej školy absolvovaním vyučovacieho predmetu športová príprava v rámci vyučovacieho procesu.

Od 1. januára 2016 sa tieto **kritériá výrazne sprísnil** a zároveň sa **rozlišujú osobitné kritériá** odbornej spôsobilosti **pre trénera** (pod vedením ktorého profesionálny/amatérsky športovec vykonáva šport alebo pod vedením ktorého športovec vykonáva šport pre všetkých), **inštruktora športu** (pod vedením ktorého

športovec vykonáva šport pre všetkých) a **iného športového odborníka** (vykonávajúceho odbornú činnosť v športe na základe odbornej spôsobilosti určenej predpismi športového zväzu).

Vzdelávanie na získanie odbornej spôsobilosti trénera poskytuje po novom už len vysoká škola so študijnými programami v študijnom odbore šport alebo učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov, ďalej stredná športová škola alebo národný športový zväz v spolupráci s fakultou uvedenej vysokej školy. **Výnimku tvoria len akreditované vzdelávacie zariadenia** podľa predpisov účinných do 31. decembra 2015, ktorých **potvrdenie o akreditácii sa zachováva do uplynutia jeho platnosti**, pričom konania o akreditácii, ktoré sa začali do 31. decembra 2015, sa dokončujú podľa pôvodných predpisov. Tieto akreditované zariadenia môžu a síce naďalej vydávať po dobu svojej akreditácie doklady o odbornej spôsobilosti, avšak s platnosťou najdlhšie do 31. decembra 2021. Akonáhle tieto vzdelávacie zariadenia už nebudú ďalej akreditované, vtedy napr. základný kvalifikačný stupeň trénera bude možné získať mimo stredoškolského či vysokoškolského vzdelávania už len **absolvovaním odbornej prípravy poskytnutej národným športovým zväzom v spolupráci s vysokou školou.**

Vzdelávanie na získanie odbornej spôsobilosti inštruktora športu bude po skončení platnosti akreditácií vzdelávacích zariadení poskytovať už len vysoká škola so študijnými programami v študijnom odbore šport, ďalej stredná športová škola alebo národný športový zväz v spolupráci s fakultou uvedenej vysokej školy. V prípade vzdelávania iného športového odborníka len národný športový zväz.

Príklad na preukazovanie odbornej spôsobilosti trénera

Rozhodnete sa získať odbornú spôsobilosť na činnosť športového odborníka po 27. februári 2017, pričom si vyberiete jedno z akreditovaných vzdelávacích zariadení, ktoré získalo akreditáciu pred 31. decembrom 2015 povedzme s platnosťou do 31. decembra 2017. V júli 2017 úspešne absolvujete vzdelávanie trénera, požiadate o zápis do registra športových odborníkov a začnete podnikáť ako tréner. Doklad o Vašej odbornej spôsobilosti bude platný najviac do 31. decembra 2021, pričom od 1.

januára 2022 už budete musieť spĺňať nové kritériá odbornej spôsobilosti podľa pravidiel účinných k 1. januáru 2016, pričom aj samotný doklad o odbornej spôsobilosti Vám bude môcť vydať už len národný športový zväz, ak sa nerozhodnete odbornú spôsobilosť získať štúdiom príslušného športového odboru na SŠ či VŠ.

Povinnosti trénerov či športových inštruktorov voči daňovému úradu a poisťovniam

Na účely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, t. j. zdanenia príjmov z trénerstva do 31. decembra 2015 slúžil § 6 ods. 1 písm. b) tohto zákona, čiže sa tieto príjmy klasifikovali ako príjmy zo živnosti. **Od 1. januára 2016 však ide o príjmy z inej samostatne zárobkovej činnosti** podľa § 6 ods. 2 písm. e) tohto zákona, konkrétne o tzv. príjmy z činnosti športovca alebo športového odborníka podľa osobitného predpisu. Preto ak ste doteraz podnikali na základe živnostenského oprávnenia a príjmy z trénerskej činnosti uvádzali **v daňovom priznaní** ako príjem zo živnosti, alebo z činnosti, ktorá nie je živnosťou ani podnikaním, zákon o dani z príjmov vytvoril pre vás nové ustanovenie, pod ktorým budete svoje príjmy priznávať. Povinnosti týkajúce sa platenia odvodov, daní a účtovníctva ostávajú rovnaké. Pre tých, ktorí sa rozhodli podnikáť ako športoví odborníci až po 1. januári 2016 platia štandardné povinnosti **po absolvovaní zápisu do registra športových odborníkov** ako:

- **registrácia na miestne príslušnom daňovom úrade pre daň z príjmu do skončenia mesiaca nasledujúceho po zápise do registra fyzických osôb v športe**, na základe čoho mu daňový úrad prideli daňové identifikačné číslo – DIČ (§ 49a ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov);
- **oznamovacia povinnosť voči príslušnej zdravotnej poisťovni do 8 dní odo dňa získania oprávnenia na vykonávanie činnosti** (§ 23 ods. 1 písm. b) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na účely určenia preddavkov, pričom od 1. januára 2017 zanikla povinnosť písomne vykázať výšku preddavku na poistné do 8 dní odo dňa vzniku povinnosti platiť poistné ako SZČO (pôvodne § 20 ods. 2 tohto zákona), nakoľko údaje potrebné

na určenie výšky preddavku na poistné pri zmene zdravotnej poisťovne si medzi sebou vymieňajú zdravotné poisťovne;

Začínajúci podnikateľ – fyzická osoba a teda ani športový odborník **nemá voči Sociálnej poisťovni žiadnu oznamovaciu povinnosť** v súvislosti so začatím podnikania. Vznik povinnosti každej (teda aj tzv. „inej“) SZČO platiť poistné do Sociálnej poisťovne sa posudzuje vždy k 1. júlu nasledujúceho kalendárneho roka od vzniku oprávnenia na podnikanie.

Pozastavenie a ukončenie podnikania športového odborníka (trénera či inštruktora)

Ak sa športový odborník rozhodne pozastaviť či ukončiť svoje podnikanie, oznamovacia povinnosť mu vzniká voči Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR alebo jednotnému kontaktnému miestu. Pozastavenie či ukončenie podnikania sa ráta odo dňa doručenia príslušného oznámenia, pričom **pozastavenie nemôže trvať kratšie ako tri mesiace a dlhšie ako tri roky a je možné aj opakovane.**